

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

04.02.2013 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Капитал daily](#)

✓ Ново данъчно затруднение

http://www.capital.bg/biznes/kompanii/2013/02/03/1995996_novo_danuchno_zatrudnenie/

Прокарана в сянката на данъка върху лихвените доходи, една поправка в Закона за облагането на физически лица ще усложни плащането на данъци на над 157 хил. души. За промяната не се чу и дума в хода на парламентарните дебати, липсва и информационна кампания, която да поясни какви са последствията за данъкоплатците. А тя е следната: за един и същ доход се въвеждат два режима - първите девет месеца данъкът по гражданските договори ще се плаща от фирмата, а за последните три - това ще е задължение на физическото лице. Мотивът за новото затруднение за данъкоплатците е, че така на държавата ще ѝ е по-лесно.

Кой засяга

Много хора получават авторски и изпълнителски хонорари, наем за отдадени имоти и други доходи извън работната им заплата. Тези пари трябва да се декларират в данъчната декларация, освен това върху тях се дължи данък. Досега фирмите, които изплащаха дохода, задържаха 10% от сумата и я превеждаха като авансов данък директно на Националната агенция за приходите (НАП). Физическите лица трябваше само да декларират въпросните доходи и на практика си спестяваха време и транзакционни разходи да превеждат средствата към бюджета лично. Тази практика обаче ще се прекъсне в края на 2013 г. и в началото на 2014 г. съгласно законовата поправка.

При новия режим фирмите ще удържат 10% авансов данък за периода от януари до септември. Сумите ще се превеждат на три месеца - през април, юли и октомври. Това са първите месеци, следващи тримесечието, в което са изплатени доходите, и се заменя старият режим, при който тези данъци се внасяха ежемесечно. За последното тримесечие - от октомври до декември - обаче платецът на дохода вече няма да удържа авансов данък, а ще изплаща пълните суми за хонорари, за наем и т.н. Данъкът върху тези суми вече ще се плаща от лицата, които са получили доходите.

Усложнението идва от това, че вместо само да попълнят данъчната си декларация и да я пратят примерно по пощата, хората с доходи, различни от тези по трудов договор, ще трябва да си платят и дължимия данък върху тях.

Потенциално засегнати ще са всички, които получават доходи от категорията "Друга стопанска дейност", които се попълват в приложение номер три на данъчните декларации. По данни на НАП миналата година това приложение е било попълнено от 157.8 хиляди души. От тях самостоятелно са плащали данъци само хората, които са отдавали имоти под наем на физически лица, а задълженията на останалите са удържани от фирмите, платци на доходите.

Кой какво губи

За хората това означава, че ще отделят повече време за изчистване на ангажиментите си към данъчната администрация и ще плащат банкови такси за преведените към НАП средства. Частично успокоение е, че данъчните задължения за последното тримесечие ще може да се намалят с до 5%, ако се платят до 10 февруари или ако данъчната декларация се подаде по електронен път.

Държавата обаче ще получи със закъснение част от приходите си, защото вместо тези пари да постъпят в бюджета през януари, който е първи месец след четвъртото тримесечие на предната година, може внасянето на данъка да се забави до 30 април. Това е крайният срок, в който физическите лица трябва да декларират данъците си и ако имат суми за довносяне, да ги платят.

Въпреки че официален вносител на промяната е Министерството на финансите, реално предложението е направено от Националната агенция за приходите (НАП). Оттам казаха, че промяната е предприета с цел да не се затруднява системата за управление на приходите. Според обяснението на НАП авансово удържаният данък може да се плаща в годината, когато е бил удържан, и ако през януари се внесат средства, удържани в периода от октомври до декември, ще се създаде объркване в софтуера, който обработва декларациите и плащанията.

Допълнителни усложнения

В още по-затруднено положение пък се оказват фирмите, които изплащат наеми и хонорари на чуждестранни физически лица. Причината е, че ако България има спогодба за избягване на двойно данъчно облагане с държавата на въпросния чужденец, той може да поиска да не му се удържат данъци за българския бюджет. В този случай платецът на дохода праща запитване до НАП, като отговорите се бавят до два месеца и ако хонорарите са изплатени през февруари или март, фирмата не може да удържи данъка, но през април трябва да го внесе, ако становището на данъчните се е забавило.

"На практика бизнесът трябва да внесе този данък и да плати пълния брутен доход на чуждестранния гражданин, за да е едновременно коректен и към него, и към данъчната администрация. Процедурата по възстановяване на надвнесеното след това обаче е много тежка и продължителна", коментира Павлина Калчева, управляващ партньор в счетоводна кантора "Хроника".

Авансовият данък печалба - лесен за заобикаляне

Друг нов законов текст действа по-скоро в полза на данъкоплатците, но пък държавата се изправя пред риск фирмите да злоупотребят с либерализирания режим при авансово внасяне на корпоративен данък и да спрат да правят авансови плащания.

По новата формула за авансовата вноска се изчислява прогнозираната данъчна печалба за годината, в която се правят плащанията. Фирмите с оборот над 300 хил. лв. ще правят вноските си веднъж на тримесечие и трябва да внасят по една четвърт от данъка (10% от прогнозната печалбата). Компании с оборот над 3 млн. лв. пък трябва да правят ежемесечно авансови вноски и всеки месец превеждат по една дванадесета.

Държавата въвежда и наказателна лихва, с която ще наказва фирмите, ако зложат ниски прогнози за печалбите си и така спестят от авансови вноски, докато не декларират финансовия си резултат в началото на следващата година.

Лихва ще се начислява, ако реално дължимия данък за фирми с оборот над 3 милиона лева надхвърли с повече от 20% сумата на авансовите вноски. За компаниите, които са с тримесечни авансови вноски пък, лихва ще се плаща, ако 75% от реално дължимия данък надхвърли с над 20% внесените суми за деветмесечието.

Според данъчни консултанти обаче фирмите могат едновременно да занижават авансовите си вноски и да избегнат наказателната лихва. Това може да стане с еднократно внасяне на авансов данък през декември, когато данъчната печалба е лесна за прогнозиране и след като 11 месеца преди това са внасяни вноски на занижена прогноза или дори са отсъствали авансови вноски.

Счетоводител на голям данъкоплатец все пак коментира, че периодичното внасяне на авансови вноски може да бъде и за предпочитане пред вариант те да се задържат до момент, когато всичко се внесе накуп. "Отлагането на вноските наистина увеличава ликвидността, но тези средства трябва да се използват така, че след няколко месеца със сигурност да са отново на разположение, иначе изваждането им накуп може да създаде затруднения", твърди счетоводителят. Вариант за компаниите в този случай е да държат сумата на депозит в банка и така да трупат лихви от средствата, които трябва да преведат на държавата веднъж на тримесечие, но удържат ежемесечно.

Подобни ползи могат да извлекат и фирмите, които удържат авансово подоходния данък на физическите лица. До края на миналата година той се внасяше ежемесечно, но сега се внася до последно число на месеца, следващ тримесечието, през което е бил удържан. Ако например една фирма наема офис от физическо лице, всеки месец тя му плаща 90% от договорената сума. Декларирането и внасянето обаче ще стане през април, а от януари до март ще задържа средствата по сметките си, докато се наложи да ги внесе през април.

Допитване на "Капитал Daily" показва, че тази възможност създава затруднения на фирмените счетоводители, които начисляват задълженията ежемесечно, но не ги внасят.

Представител на финансовото министерство коментира, че не допуска изпълнението на бюджета да се затрудни от масово избягване на внасянето на корпоративен данък. Дори да се проявят такива практики, мащабът им няма да е достатъчно голям, смята той.

Справка с бюджет 2013 показва, че правителството прогнозира приходите от корпоративен данък за годината да са 1.49 млрд. лв. Това е данъкът с най-ниско тегло в републиканския бюджет и е 8% от очакваните общи данъчни приходи.

✓ Бюджет 2012 - спестени инвестиции

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2013/02/03/1995999_bjudjet_2012_-_spesteni_investicii/

Дефицитът в бюджета за миналата година е по-малък, което е добра новина. Но свиването не е заради подобро управление на публичните финанси или пък заради изненадващ растеж на икономиката, а се дължи на спестени инвестиции. Тези изводи могат да бъдат направени от бюлетина за изпълнение на бюджета за миналата година, който бе публикуван в петък.

Дефицитът на консолидирано ниво е само 350 млн. лв. Това е тройно по-малко спрямо предварително планирания за годината, а спрямо 2011 г. той се свива четирикратно.

Неусвоените фондове

На повърхността това е положителен сигнал, защото държавата е ограничила ролята си на преразпределител в икономиката до 35.4% от БВП и така е оставила повече средства на частния сектор. В действителност обаче свиването идва от неусвояване на средства от европейските структурни фондове, които не се изземват от частния сектор и се предоставят изцяло за публични инвестиции, които трябва да стимулират икономиката.

Отчетът показва, че общата сума на помощите по консолидирания бюджет е 2.36 млрд. лв., а помощите по републиканския бюджет са в размер на 101 млн. лв.

Останалите 2.26 млрд. лв. са трансфери от Брюксел, но това са само 60% от планираните за получаване 3.8 млрд. лв. Неусвоените 1.6 млрд. лв. са основното спестяване на държавата за 2012 г., но то е дошло за сметка на публичните инвестиции. Техният размер беше планиран на 5.2 млрд. лв., но фактическото им изпълнение е 3.66 млрд. лв., или с други думи - общият инвестиционен план не е изпълнен с една трета.

"Липсва икономически анализ как изпълнението на бюджета е повлияло на икономиката. Ниското усвояване на европейските средства показва, че министърът на финансите си е свършил работата да опази фискалната стабилност, но отделните министерства на практика са замразили работата си и програмите им не се изпълняват. Така бюджетното салдо от инструмент за икономическа политика се е превърнало в самоцел", коментира Любомир Дацов, който бе заместник-министър на финансите в предишните две правителства. Той определи и изпълнението на данъчните приходи като показателно за влошеното състояние на икономиката. Като аргументи посочи спада на постъпленията от корпоративен данък и изпълнението на приходите от ДДС.

Извънредните разходи

В рамките на републиканския бюджет, който може да се нарече бюджет на правителството, кабинетът е похарчил над 370 млн. лв. за непланирани разходи, като за тези плащания кабинетът е решавал на заседанията си, без да ги подлага на публично обсъждане.

"Ръчното управление" на бюджета е облагодетелствало в най-голяма степен общините, които са получили 300 млн. лв. допълнителни субсидии. Общо 76 млн. лв. пък са били насочени към държавните медии (БНТ, БНР и БТА) и за държавните висши училища.

Според експерти по публични финанси размествания на финансирането в такъв размер са напълно допустими на фона на общите разходи, а представители на финансовото министерство обясняват, че това са плащания, които позволяват на общините с лоша финансова дисциплина да избегнат фалита, или за инвестиции, които са напълно оправдани. Самите министерства са успели да спестят 216 млн. лв. от планираните си разходи, а увеличението на неданъчните приходи в републиканския бюджет е 300 млн. лв. От тях обаче 81 млн. лв. са приход от приватизацията на държавни дялове.

Причината за повечето приходи от ДДС

През април Министерството на финансите и Националната агенция за приходите се похвалиха, че от подадените ДДС декларации за първото тримесечие се вижда ръст на оборотите с 3 млрд. лв., което означава и 600 млн. лв. повече приходи от ДДС. Увеличението бе отдадено на различни фактори, сред които и мерките за справяне със сивата икономика.

От отчета за изпълнение на бюджета се вижда, че приходите от ДДС растат с 8% до 7.15 млрд. лв. Анализ на финансовото министерство от октомври пък показва, че свързването на касовите апарати със системата на данъчните служители е осигурило ръст на приходите от 40 млн. лв. при общо нарастване от 540 млн., и при разходи на бизнеса за свързването в размер на 96 млн. лв.

Това означава, че борбата със сивата икономика е допринесла в малка степен за увеличаване на приходите от ДДС. Фактор с много по-голямо влияние е увеличаването на външнотърговския дефицит със 77% до 6.3 млрд. лв., което е следствие от облагане на засилен внос, а роля има и инфлацията.

✓ Безработицата в ЕС е спряла да расте в края на 2012 г.

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/sviat/2013/02/03/1995993_bezraboticata_v_es_e_spriala_da_raste_v_kraia_na_2012_g/

През последния месец на миналата година безработицата в Европейския съюз и еврозоната е спряла устойчивия си ръст. Въпреки че остава на рекордно високи нива заедно с неочаквания спад на инфлацията, подобреното представяне на производствения сектор и повишеното бизнес доверие през последните месеци, дават надежди, че регионът излиза от най-тежкия период на кризата.

Според последните данни на европейската статистическа служба Евростат през декември безработицата в съюза и еврозоната е останала непроменена спрямо предишния месец на нива съответно 10.7 и 11.7%. Анализаторите очакваха безработицата във валутния съюз да продължи да расте и да достигне 11.9%. Евростат изчислява, че без работа в съюза са около 25.926 млн. души, от които 18.715 млн. в еврозоната. В сравнение с декември 2011 г. безработните са се увеличили с 1.763 млн. в ЕС и с 1.796 млн. във валутния съюз.

Липса на лоша новина

"Рецесията в Южна Европа отслабва, безработицата не се влоши, както се очакваше, но все пак остава на рекордни нива.

Това може да се нарече подобрение, но ако гледаме на нещата от много ниска база. Възможно е да видим възстановяване в региона през първото полугодие благодарение на Германия, която като най-голяма икономика има гравитационен ефект върху региона", коментира пред Reuters Ян Рандолф, анализатор в IHS Global Insight. "Все още очакваме безработицата да надмине 12% през тази година", отбелязва от своя страна Мартин ван Виет от ING.

Сред страните членки безработицата продължава да е най-ниска в Австрия (4.3%), Германия и Люксембург (по 5.3%), както и в Холандия (5.8%). Безработните остават най-много в Гърция и Испания – съответно 26.8 и 26.1 на сто. Според данните на Евростат безработицата в България е спаднала с 0.1% през декември спрямо предишния месец, но остава на ниво над средното за региона – 12.3% (виж карето). Сериозен проблем остава младежката безработица, която достига 23.4% в ЕС и 24% в еврозоната, като в Гърция и Испания всеки втори младеж под 25 години е без работа.

Спад на инфлацията

По-обнадеждаващи новини за икономистите донесе инфлацията в еврозоната, която изненадващо спадна до двегодишно дъно през януари, което отваря вратата за нови понижения на лихвите от страна на Европейската централна банка (ЕЦБ). Инфлацията в 17-те държави, използващи еврото, е спаднала до 2% на годишна база спрямо 2.2% през декември. Това е най-ниското ниво от ноември 2010 г. и значително под пика от 3%, достигнат през септември 2011 г. Така повишаването на потребителските цени се доближава до заложената от ЕЦБ цел да е близо, но под 2%.

"Инфлацията на практика не съществува и особено предвид спада ѝ в Германия това ще доведе до активизиране на дебата за облекчаване на паричната политика на ЕЦБ", коментира Томас Костерг, икономист в Standard Chartered, който прогнозира ново понижаване на основната лихва през второто тримесечие. Като цяло през изминалата година основен двигател за инфлацията в региона бяха цените на петрола и повишаването на данъците, но като се изключат тези фактори, потребителските стоки са поскъпнали с около 1%, което отразява слабостта на икономиката. На съвещанието си през януари ЕЦБ запази лихвата от 0.75%, а следващото обсъждане на паричната политика е на 7 февруари. Повечето анализатори очакват централната банка да остане в изчаквателна позиция през първото тримесечие.

Съюз на две скорости

Задачата на ЕЦБ също така се усложнява от растящото разделение между богатите северни държави, които дават сигнали за излизане от дълговата криза, и южните държави като Испания и Италия, които не успяват да се измъкнат от

рецесията. "Разделението между периферията и центъра остава основен въпрос за еврозоната", отбелязва Евелин Херман, икономист в BNP Paribas, която също обръща внимание на растящата разлика между германската и френската икономика.

В края на миналата седмица беше отчетено забавяне на спада на производствения сектор в еврозоната през януари, което заедно с трите поредни месеца на повишаване на бизнес доверието също вдъхна надежди за възстановяване на региона. Измерваният от Markit индекс на мениджърските поръчки (PMI) в производствения сектор се е повишил до 47.9 пункта от 46.1 през декември. Въпреки подобрението показателят не е минавал над линията от 50 пункта, която разделя свиването от растежа от август 2011 г.

В Германия показателят се е повишил от 46 на 49.8 пункта. Според главния икономист на Markit Крис Уилямсън данните показват, че еврозоната ще се върне към растеж в средата на 2013 г. "Подобрението е водено от Германия, която отчита най-големия ръст на производството сред страните членки, но повишеният износ подпомага възстановяването на сектора и в други държави като Испания и Италия", отбелязва той.

Евростат отчита лек спад на безработицата в България

Безработицата през декември в България е 12.3% при 12.4% през ноември, показват сезонно изгладените данни на Евростат. Това е половин процентен пункт над отчетената през декември 2011 г. Младежката безработица в България пред декември е била 27.5%. Делът на хората под 25 години, които търсят заетост, не се е изменил спрямо същия месец на 2011 г. Първите данни за безработицата за декември бяха на Агенцията по заетостта, която отчете 11.4% - повишение с една десета от процентния пункт. Стойностите на показателя, измерени от двата различни източника, се разминават и дори се движат в различни посоки, защото данните на Евростат се получават от Националния статистически институт (НСИ), който я измерва на база анкети сред работодателите. Агенцията по заетостта пък признава за безработни само регистрираните в бюрата по труда. И двете статистики обаче не отчитат като безработни хората, които са се отказали да си търсят работа, и така показателят сериозно се занижава. Според последните данни на националната статистика обезкуражените през третото тримесечие на 2012 г. са били 212 хил. души. Затова повечето анализатори следят заетостта като показател за това какво се случва на пазара на труда, а той е единственият макроиндикатор, който все още не е показал положително развитие. Съживяване на пазара на труда се очаква в най-добрия случай към края на тази година.

Вестник Стандарт

✓ Дупката в бюджета се сви над 4 пъти

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2013-02-02&article=439715>

350 млн. лв. или 0,45% от БВП на страната е бюджетният дефицит за цялата 2012 г., обявиха от Министерството на финансите. Отчетеният дефицит е значително по-малък от предвидената в бюджета дупка от 1,092 млрд. лв. (1,3% от БВП). Дефицит е над 4 пъти по-малък и от дупката в хазната за предходната 2011 г., догато бюджетът излезе на червено с 1,48 млрд. лв. (2% от БВП).

Приходите в хазната за 2012 г. са 27,469 млрд. лв. или с 1,28 млрд. лв. по-малко от заложеното в бюджета. Основната причина за това са помощите от ЕС. При предвидени в бюджета помощи от 3,9 млрд. лв. страната ни е получила само 2,36 млрд. лв. До голяма степен това се дължи на забавяне на плащанията от ЕС в края на миналата година. В тази ситуация бюджетният дефицит е значително по-малък от планираното благодарение на свиването на разходите с близо 2 млрд. лв. През миналата година държавата е похарчила 27,82 млрд. лв., или само 93,2% от плана. Най-много са свити капиталовите разходи, които при гласувани от парламента 5,27 млрд. лв. реално са 3,66 млрд. лв. Това отново се дължи основно на по-малко разходи по проектите, които се реализират с пари от ЕС.

Лихвените плащания през годината са 572,5 млн. лв., при предвидени в бюджета 717 млн. лв. Текущите нелихвени разходи обаче са 22,77 млрд. лв., което е повече от предвидените 22,53 млрд. лв. Администрацията обаче се е постарала да пести пари. Разходите за заплати и осигуровки на републиканския бюджет са 2,55 млрд. лв. или 96,9% от плана, като номинално остават близки до отчетените за предходната година. Разходите за текуща издръжка на републиканския бюджет са 2 млрд. лв. (97,3% от плана). Това са основно разходи за горива, ток, външни услуги, текущ ремонт и консумативи. Разходите на социалните и здравноосигурителни фондове са 10,86 млрд. лв., или 98,7% от плана.

За разлика от парите от ЕС данъчните приходи са близки до заложените в бюджета. През 2012 г. от данъци са събрани 15,289 млрд. лв., което е 99,4% от плана. Под предварителните разчети са приходите от корпоративни данъци, които са 1,478 млрд. лв. (93,3% от плана), както и от акцизи 4,047 млрд. лв. (98% от плана).